T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/202
KARAR NO : 2024/188
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesinin 11. fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. D.
Vekili : Av. U. C. M.
Davalı : Bursa Valiliği
Vekili : Av. F. E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili hakkında Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 19/10/2023 tarihli ve ...87591682 sayılı kararı ile *"M. Eğitim Koçluğu ve Etüt Merkezi"* adı altında kurum açma izni ve çalışma ruhsatı olmadan izinsiz eğitim ve öğretim faaliyeti yapıldığının tespit edildiğinden bahisle, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca 268.290 TL tutarında idari para cezası düzenlendiğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Bursa 3. Sulh Ceza Hâkimliği 28/12/2023 tarih ve D.İş. 2023/7285 sayılı kararı ile, başvuruya konu idari yaptırım kararının hukuka uygun olması nedeniyle başvurunun reddine karar vermiş, bu karara itiraz edilmiştir.

3. **Bursa 4. Sulh Ceza Hâkimliği 12/02/2024 tarih ve D.İş. 2024/253 sayılı kararı** ile, başvuranın itirazının kabülüne, Bursa 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 28/12/2023 tarih ve D.İş. 2023/7285 sayılı kararının kaldırılmasına, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin 8. fıkrası uyarınca hakimliklerinin görevsizliğine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"Toplanan delillere, başvurudilekçesinde ileri sürülen nedenlere ve tüm dosya kapsamına göre; muterizin itiraz dilekçesi ve ekleri ile kararına itiraz edilen kurumun cevabi yazısı ve ekleri incelendiğinde, her ne kadar Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği kararında muterizin başvurusunun reddine karar verilmiş olsa da dosya incelendiğinde muteriz kuruma yönelik olarak 5580Sayılı Kanun'un madde 3/11. Fıkrası uyarınca hakimliğimizin görev alanına giren idari para cezası yanında idari yargı mercilerinin görev alanına giren muteriz kurumun sürekli kapatılması kararının da verilmiş olması nedeniyle Kabahatler Kanunu ilgili maddesi gereğince başvuruya karşı görevli merci idari yargı mahkemeleri olduğu için Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği 28/12/2023 tarih ve 2023/7285 D.iş sayılı kararın KALDIRILMASINA, hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİNE dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir."*

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Bursa 3. İdare Mahkemesi 28/03/2024 tarih ve E.2024/437 sayılı kararı** ile, açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dosyanın incelenmesinden; M. Eğitim Koçluğu ve Etüt Merkezi adlı kuruluşun izinsiz faaliyet gösterdiğinden bahisle 5580 sayılı Yasanın 3/11 maddesi uyarınca 268.290,00-TL idari para cezası ile tecziyesine ilişkin Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 19/10/2023 tarih ve 87591682 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 28/12/2023 günlü ve 2023/7285 D.İş sayılı kararını kaldıran Bursa 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 12/02/2024 günlü ve 2024/253 D.İş sayılı*

kararıyla uyuşmazlığı çözme görev ve yetkisinin idari yargıya ait olduğundan bahisle kesin olarak görevsizlik kararı verilmesi üzerine, 08/03/2024 tarihinde bakılan açıldığı anlaşılmaktadır.

Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer Kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, salt idari para cezalarına karşı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu Uyuşmazlık Mahkemesinin konuyla alakalı kararları ile sabittir.

Bakılan davada, dava konusu idari para cezasının gerekçesini oluşturan olay kapsamında aynı kurum ile ilgili olarak işyerinin kapatılmasına da karar verildiği anlaşılmakta ise de; ilgili kapatma kararının idari para cezası ile birlikte işbu dosya kapsamında ya da ondan ayrı şekilde idari yargı yerinde dava konusu edilmediği anlaşıldığından, 5580 sayılı Yasanın 3/11 maddesi uyarınca kesilen idari para cezasına ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6.08/02/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun*"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" BuKanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

7. 5580 sayılı Kanun'un *"Kurum açma izni"* başlıklı 3. maddesinin 11. fıkrası şöyledir:

"(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/61 md.) Bu Kanun kapsamındaki eğitim-öğretim faaliyetlerini yapan ancak bu Kanuna uygun olarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeyen yerleri kuran veya işletenlere brüt asgari ücretin 20 katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valiliklerce kapatılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

8. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin*"Kurum açma"* başlıklı 5. maddesinin 4. fıkrası şöyledir :

"(Ek:RG-2/8/2013-28726) (Değişik:RG-19/2/2020-31044) Kanunun 3 üncü maddesinin on birinci fıkrasında belirtilen yerlerin mülki idare amirleri tarafından görevlendirilen yetkililerce tespiti halinde bu yerleri kuran veya işletenlere valilikçe Kanunda belirtilen miktarda idari para cezası verilir. Verilen idari para cezası, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgiliye tebliğ edilir, takip ve tahsili için ise Hazine ve Maliye Bakanlığının ildeki ilgili birimine bildirilir. Ayrıca bu yerler valilikçe kapatılır. İdari para cezası verilen bu kişilerin kurum açmak üzere başvurmaları hâlinde, verilen bu para cezasının ödendiğinin veya 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tecil edilmiş ve/veya taksitlendirilmiş ya da özel kanunlara göre yapılandırılmış olup taksitlendirildiğinin belgelendirilmesinden sonra başvurusu işleme alınır."

9. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik*"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan06/05/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesinin 11. fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

16. Dosyanın incelenmesinden, özel öğretim kursu kurucusu olan davacı hakkında izinsiz eğitim faaliyetinde bulunulduğundan bahisle Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 19/10/2023 tarihli ve ...87591682 sayılı işlemi ile, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesinin 11. fıkrası uyarınca 268.290 TL idari para cezası verilmesine ve söz konusu kursun kapatılmasına karar verildiği, davacı vekili tarafından idari para cezası verilmesinin hukuka aykırı olduğu belirtilerek idari para cezasının iptali istemiyle dava açıldığı kursun kapatılmasına ilişkin işlemin dava konusu edilmediği anlaşılmaktadır.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesindebelirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 3. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Bursa 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/02/2024 tarih ve D.İş. 2024/253 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bursa 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/02/2024 tarih ve D.İş. 2024/253 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

06/05/2024 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN